

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözsdejében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felolós szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Lapunk mai száma technikai okokból a rendesenél kisebb terjedelemben jelent meg.

Ez az oka, hogy több kéziratot csak a jövő számban adhatunk.

A király.

— I. Ferencz József király Ő Felségének születésének 80. éves évfordulója alkalmából. —

Drága hazánk jó királyát
Óvd meg Isten mindenkor!
Szent személyét áld meg s vele
Lelkünk gondja egybeforr!
Nézz le Árpád utódjára,
Tartsd meg Isten Őt nekünk!
Hogyha vérrel áldoznunk kell
Hadak Ura légy velünk!

Ádd, hogy mindig áldás, béke
Legyen nép s király a közt,
Távoztass el mindent ami
Széthúzásra ösztönöz!
Nézz szent István utódjára,
Tartsd meg Isten Őt nekünk!
Élő hittel s reménységgel
Teljék meg a mi szívünk!

Ádd, szeresse jó királyát
Ez a nép, mely hű hozzád.

A bizalom hő forrásként
Népek lelkét járja át!
Nézz szent László utódjára
Tartsd meg Isten Őt nekünk!
Bátran védjük Őt s hazánkat,
S szegényüljön ellenünk!

Nézd e népet, mint vergődik
Sulyos ezer év után,
Nagy gonddal telt helyzetében
Vezesd a remény útján.

Nézz le Béla utódjára,
Tarsd meg Isten Őt nekünk!
Hogyha vész gyül hazánk egén,
Légy te a mi védelmünk!

Kárpátoktól Adriáig,
Ott, hol tengeráram kél
Szív és lélek dobbanjon meg
A királyért s a honér!
Nézz nagy Lajos utódjára
Tartsd meg Isten Őt nekünk,
Szép országát s koronáját
Óvd hatalmas Istenünk!

Nagy Isten tégy igazságot
A te magyar népeden,
Vezesd kezét munkájánál
Hogy jobb sorsa lehessen.
Nézz le Mátyás utódjára,
Tarts meg Isten Őt nekünk!

Ádd, hogy törvény, jog s igazság
Legyen ami fegyverünk.

Rettenetes volt a csapás
A mely érte a magyart,
Nemzetének szine-java
Mohács gyászterén maradt.
Oh! nézz le Lajos utódjára,
Tartsd meg Isten Őt nekünk!
Oltalmaz meg küzdelmünkben
Nagy Uristen légy velünk!

Hazánk trónját vész boritá,
A Te karod védé meg:
Engedéd, hogy a magyarnak
Vitézsége bámult lett.
Áld meg Mária unokáját,
Légy mindenkor védője!
Hogy ha trónját megtámadják
Védje azt meg hű népe!

Édes hazánk gyászba borult,
Szörnyű sorsán bánkodtunk
Te küldéd a jó anygalt ki
Eloszlatá fájdalmunk.
Lásd Erzsébet fenkölt férjét
Tarts meg Isten Őt nekünk!
Óvd meg trónját koronáját,
Áldásod legyen velünk!

BENE GYULÁ.

A régi vig szüretetek.

— Eredeti tárca. —

Irtá: Del Toró.

Emlékszem, hogy gyermekkoromban is éppen olyan bő szüret volt egyszer, mint az 1908-ik évi. Sőt talán még bővebben osztotta akkor a jó Isten az »áldást«, mert kétszer is kellett szüretelni az ősz langyos aranyesőjében, mivelhogy az első szüret alkalmával nem volt sehol se elegendő hordó. A második szüretelésnél meg már teknőkbe, böicsőkbe csöpögtették, szürték az »arany nedűt«.

A Kárpátoktól az Adriáig folyt a termő tőkék vére: az édes must mintha csak borba akarta volna belefűllasztani Bachus ennek a sokat szenvedett hazának a fájdalmait.

A szüretelő lányok, a csöbörhordó legények ajkairól vigan csendült a nóta:

»Sárgul már a galagonya levele,
Elszállott a gólyamadár messzire,
Mire az a gólyamadár visszazáll...
Feleségem
Lesz énnekem
Ez a pici magyar lány.«

Hegyvet-völgyet betöltött a vigság és mindenütt lakodalmi hangulat uszott az ökönyvas levegőben. Mert csak magyar ember tudja fölérteni a szüreti mulatságot. Hogy szüret után a hegyek lankáit és rozsdás oldalait fehér abroncsal borítják el az ég megjagyott könyűi — azzal keveset törődött. Teli volt már a pincegádor.

Akkor még nem mondta senki se, hogy: »Vakulj magyar!« Lyukas vasuti bilettát se nyomtak a markába, hogy Amerikába utazzon

vele. A szüret volt a legkedvesebb ünnepe: a jó kedv »Csimborasszója.«

A sok »malacbanda« körül állta a présház ajtaját és olyan szívesen húzta körömszakadtáig, mintha legalább is aranyokkal fizették volna a mesterségét, pedig nem járt ki nekik más, mint egy »fickó« aljamust, meg egy »rűcskös« malac a szüreti notákért.

Kupec embernek silány áron oda nem adták volna az új bort világért se, inkább a kántor meg a tanító pincéjét látták el egy egész esztendőre valóval. Kijárt érte a szép »bucszutató«, mikor az ur Isten a ház valamelyik tagját kiszóliotta ebből az »árnyék világából«. De megtörtént néha az is, hogy még ott a szüreten nyújtotta el kezét lábát valamelyik gazda, vagy vendég, mikor a must már úgy a fejébe szállt egyik-másik szomszédnak, sógornak, komának, szegől-végről atyafinak, megymásnak, hogy kikéredzkedett belőle a »virtus«, aztán se szó, se beszéd, úgy vágta az éppel mellette bóbiskoló »komerádja« fejéhez a tűzőn rotyogó paprikásbográcsot, hogy az jó ideig nem ismerte meg még a legközelebbi »retyerutyáját« se. Csak egyre tátogatta a száját.

A tanító mindjárt rá is olvasta a szentenciát: — Csulklik!

— Hát nyujtsátok oda neki a kancsót, hadd hajtogassa, — mondta rá a kántor. Ilyenkor osztán legények, lányok, emberek, mind csoportba verődtek és »ezerjőfüvel« kenegették azt a lyukat, hol a must párolgott ki. Csak a malacbanda huzódott meg az árokban és hallgatott, mint a dinnye a fűben. Félt az istemnyilától, hogy rája is le talál csapni.

Mikor osztán elmúlt már a veszedelem, mert Kenderesnő komámasszony »csigavérből, kakastejből készült lepénynyel« nemcsak szépen betapasztotta a folytonossági hiányt, de egészen

talpra is állította a vért, azaz hogy »mustot« vesztett beteget, úgy, hogy ihatott újra annyit, amennyi beléfért, — akkor szólalt meg a primás az árokban és azt mondta a kontrásnak:

— Kácsints, Gyurkák, én majd pislántok!

A kontrás felütötte lopótökformájú fejét, de mindjárt vissza is húzta és azt mondta:

— Kutyá van még a kertben!
Persze, nem látott mást, mint egy rakásba-verődött embertömeget. Csak mikor a gazda elkialtotta magát:

— Hé, cigányok, a hóhér vigye el a lelketeket, hát hol vagytok? — buj elő a banda és alázatosan, hajlongva mondta a primás:

— Csukulom á kezsit, Jánus bácsi, itt vágyunk.

— Hát hol bujkáltatok?
— Ott ni! — mondta megint alázatosan és az árokra mutatott.

— Osztán miért?
— Hát a pikulásba megakadt egy sélémág, osztán ázst huztuk ki á torkábu.

De már erre a cudar hazugságra megpördült a katlan körül szorgoskodó Kenderesnő komámasszony nyelve is és azt mondta:

— Ne »pötyögj«, te sárga rigó, hanem huzd a notámat, mert mindjárt kisütöm a bika-szömeidet evvel a forró kanállal.

— Áj, jáj! — sziszszentett föl a primás, mintha már érezte volna is a pofáján a tüzes kanalat, aztán hirtelen a banda felé fordult és ravaszul hunyorgatva mondta:

— Á nagyásszony notáját.
És a banda rázendített úgy, hogy szinte szakadoztak a gyenge hurok:

„Nines köztünk több olyan asszony,
Mint a csinos Kenderesnő
Komámasszony.

Günther Ferenc

Bács-Bodrog vármegye közgazdasági előadójának a vármegye folyó hó 5-iki közgazdasági bizottsági ülésén előterjesztett félévi jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1910. aug. 5.

*Méltóságos Főispán Ur!
Tekintetes Közigazgatási Bizottság!*

Megyénk ezidei első félévéről szóló jelentésemben meg kell emlékezni az elmúlt politikai válságról, mely közgazdasági életünket az előző kormány cselekvő képessége hiányában teljesen benitotta s beállott rendszerváltozás, új politikai kialakulás nyomán támadt rendes, normális törvényhozói élet csak most kezd éreztetni áldásos hatását.

Egész közgazdasági életünk törvényhozásunk sikeres működésétől függ, s törvényen kívüli állapotban nemcsak nem lehetett újabb kezdeményezésekről szó, hanem még a rendes fejlődés feltételei is hiányoztak.

A politikai élet fordulása ismét oly erővel ragadta magát nemcsak közéletünk vezetőit, hanem az egész társadalmat, hogy a politikai élet mellett, ugyyszólván szünetelt minden más közgazdasági tevékenység.

Az új éra életképessége, a rendes mederben folyó törvényhozói élet, új erőt ad közgazdaságunk összes ágai fejlődésének s fellendülésének.

Közgazdaságunkat közelebbről érintő választójogi politikai kérdés meglehetősen hidegen hagyta, a máskor izzó tömegkedélyeket is s hogy az indokolatlan agrárszocializmusnak megyénkben már alig van talaja, bizonyítják a rendben megtörtént aratási munkák teljesítése, a közepes termés dacára zavargások sehol sem voltak.

Gazdaközönségünk létét adó s egész közgazdasági életünkre kiható terméseredményeink, hála az isteni gondviselésnek, az előző három évnél valamivel jobb, de a közepesnél alig nagyobb átlagot adtak.

Gazdáink előző években megcsappant vásárlóképeségének javulása, másrészt a kenyérmagvak árának esése az egész közgazdasági élet fejlődését kedvezőbben befolyásolja, mert így gazdaközönségünk ipari termelvényekben, a fogyasztó osztályok ismét az élelmi cikkek jutányosabb megszerzését folytán, nagyobb felvevő képességgel bírnak.

Megsüti a turós lepényt,
Odavárja, odavárja,
A sok legényt.*

Persze, hogy megkezdődött újra a »hejehuja« a vigság, a tánc és eltartott három napig is. Hogy néha házassággal végződött, azt mondani se kell, hiszen a szerelmes legény legtöbbször az ilyen vig szüretekben talált rá a babájára. Addig-addig kóstolagta az édes szemeket a puttonyból, míg egyszerre csak elcsattant egy »piruló csók« a babája ajkán. Ez edesebb volt a legédesebb szőlőszemnél is.

A gazda szívet pedig egy jóleső, békés érzés szálta meg, mikor a turbékoló párt egymáshoz simulva látta és magában azt mondta:

— No lám, ezeket már *egy kalap alá* hoztam!

Hát bizony ilyen volt valamikor a szüret: sirva-vigadó ünnep, mikor még a filoxera nem pusztította el a lankás hegyoldalokon sárguló aranygerezdeket mikor még az ég kék szemében harmat csillogott, a gazdáiban örömkönyű reszketett és a tüzesvérű fiatal szőlőpásztor a völgy hűvös öléen elfogta tilinkóját, aztán vigan furulyázta, hogy a hegy-völgy is vízhangzott a nótától:

„Érik már, érik már,
A fekete szőlő,
Ne menj arra
Szőke, barna kis lány
Megfog a kerülő*“

Akkor nem kellett a gazdának a mestergerendába ütni a kobakját azon való buslakodásában, hogy hogyan eszi meg a pörkölt szalonnát egy korty bor nélkül. Maga elé állította a kulacsot kitekerte a nyakát és lelketvidítő örömmel nézte, hogy milyen gyönyörű gyémántgyöngyöket hány fölfelé a »bufelegtő«.

Az 1908. évi szüret is ilyen gazdagon öntötte az »áldást«, de az áldás mellé but is akasztott a gazda nyakába, mert igazánban nem ő, hanem az istentelen *kupec* szüretelte le az aranyfürtöket és szedte az új bort olyan silány árban, ebben a pénztelen világban, hogy felkopott tőle a gazda álla és lelkében sirva kiáltott föl:

— *Vakulj magyar!*

A buza árának *nagyobb* esését a gazdaköreinkben indokolva nem látjuk, mert a vérmes terméskilátások csalódást hoztak. Az állati termékekben fogyasztók részéről észlelt drágaság nem leli magyarázatát az elmúlt gazdasági évben, mert bőséges takarmány eleség állott rendelkezésére, s felette enyhe tél a jószágállomány olcsó kitelletését biztosította, s a mostani tavasz bőséges szénatermést adott.

Állattenyésztésünket közvetlen érintő balkán kereskedelmi szerződések nemtalálhatják gazdaközönségünket készületlenül. Sajnos ép szarvasmarhatenyésztésünkben $\square$ kilométerekre redukált állatállomány kisebbségben van nemcsak Ausztria tartományai, sőt még Boszniával szemben is; mert elvégre egyedül minőségben való fejlődést kielégítőnek el nem ismerhetjük.

Ezért fel kell világosítanunk gazdaközönségünket, hogy a további huszbehozatali engedmények megakadályozását *egyedül erősen fejlett állattenyésztéssel indokolhatnánk*, sajnos azonban erre gazdálkodásunk extenzitása mellett nem hivatkozhatunk. Mert ha egyes, még kivétel számba menő, nagyobb termelőink hizlalási állandó üzemmel bírnak is, mellette *kisstenyésztésünk nem nyújt elegendő anyagot a tenyésztésben s a felnevelésben.*

Ezért indokolatlan lenne az állati termék értékesítésének szervezésére azon évenkénti 6 millió korona aequivalenst kérni, melyben Ausztria tenyésztői már részesednek is.

A mi gazdáinknak elsősorban a *tenyésztés nagyobbtermű kiterjesztésére kell törekedniük*, hogy legyen mit és többet értékesíteni, s ha majd állattenyésztésünk, s főleg szarvasmarhatenyésztésünk számszerűleg nagy haladást mutat s minőségileg nagyban nyugati exportra képes, akkor kérhetünk az értékesítés szervezésére államsegélyeket, odáig pedig állami hozzájárulást kizárólag szarvasmarhatenyésztésünk fejlesztésére igényelhetünk.

Megyénk legelőinek már korábbi években történt feltörése indokoltá tenni a nyugati fajmarha erősebb propagálását, annyival is inkább, mert hisz szántóink megmunkálására nem ökor, hanem lófogatok alkalmazatnak, s így az ökor ígás jószág nevelés csak másodrangú kérdés.

Elsőrendű feladat a nyugati fajmarha ok-szerű tenyésztésének nagyban előmozdítása, s minthogy itt a jószágnevelés csak erős tejjgazdaság mellett fizetődik ki, *megyénk tejjgazdaságát minden eszközzel felvirágoztatni kell.*

A földmívelési kormány jelen vezetője s a rendes költségvetési állapot remélhetővé teszi, hogy e téren üdvös ujitásokra számíthatunk.

A terméseredményekről kissé részletesebben beszámolva, elsősorban buzatermésünket kell érintenünk. Buzatermésünkben június 2. felében közel 10 q. átlagot becsültek a m. kir. földmívelésügyi minisztérium részéről, mely becslést most már határozottan 8 q. megyei átlagra számítandó le, s örülnünk kell, ha 8 q. megyei átlagot elérjük.

Buzában a legjobb termés a hódási járás egyes községeiben és a zentai határban mutatkozott. A buza termését befolyásolta megyénk egyes részeiben június első felében beállott néhányszori köd, s június közepe táján dult szélviharok, melyek a buzát nagy részben ledöntötték. A buzának aratás előtti megdülése sok ocsut, s kevés súlyos magvakat adott, innét buzánk gyengébb minőségű is. Buzatermést csökkentette továbbá a Bácska közepén átvonult többszöri jégeseő, s nemkülönben a Délbácska egyes helyein fellépett mezei egér, pocok óriási kártétele. A megdült buzatermést a mezei pocok nagy mértékben károsították meg.

Az egérkár még nagyobb az árpában, sok helyütt 20 q.ával kecsgetető termést, több mint $\frac{3}{4}$ részében is tönkretette, így tehát megyei árpatermésünk a 6 q-át aligha fogja megközelíteni.

A zabtermés az aratás előtti időben valamit javult, ugy, hogy 6.5 q-án felüli átlagot fog adni.

Rozstermés megyékben csakis a homokos vidékeken bir fontossággal, s átlagban a 6 q-át meghaladja.

Szemtermelésünk eredményeiről beszámolva nem mulasztatom el gazdáink terhére fel nem róni, hogy ellenállóbb, bőtermőbb, keményebb szálú buzafaj kitermelésére nem törekednek s *magnemesítés terén még a kezdő lépések sem tették meg.*

A közepes szemterméssel szemben a tengeri biztat nagyobb termésekkel.

Megyénk felső homokvidékein nagyjelentőségű szőlőtermelés a peronospora s különösen az oidium, lisztharmat, fellépése folytán 50—70% kárt is szenvedett, mi a hiányos védekezésnek, s kedvezőtlen időjárásnak tudható be, s nagy baj, hogy a lisztharmat elleni védekezést sok helyen csak most sajátították el.

H I R E K.

A falu bolondjai.

I.

Boldog Dárella! Azt sem tudja, vajjon szülte-e anya a világra? A falubeliek pedig azt nem tudják, hogy ki lehetett az, aki szülte? Kis gyermek korában találták künn a mezőn, ahol a fűszálak olvasásával volt elfoglalva. Behozták irgalomból s azóta a falué. Boldog Dárella! Ajkát az emberekhez való szólásra sohasem nyitotta fel. Ujjal sem nyult még senkihez soha, pedig ha lelke parancsolni tudna erőtlől duzzadó óriási testének, hát fákat szaggathatna vele. Bamba arcán örökmosoly játszik, mi mindenkinek és mindennek szál ezen a teremett világon. Ha új ruhát vetnek rá, arra ép úgy mosolyog, mint lelógó rongyaira. Midőn pedig künn kóborol a mezőn, hogy folytassa a fűszálak összeolvasását, a reá rohanó komondorokra csak reá mosolyog s azok szükölve húzódnak tőle vissza. Ugyan mi lehet abban a semmitmondó mosolyban, hogy még a rettegett komondort is megjuhásztja? Ki tudja, — ki tudja? Mi előttünk, kik ép elméjüknek tartjuk magunkat, örökre rejtély marad. Lehet, hogy ő tart bennünket bolondnak, hogy folyton mosolyog reánk. De hogy boldogabb, mint mi, az bizonyos; mert ő neki magának egy külön, egy olyan világa van, ahol küzdelem nem folyik soha. Boldog Dárella! Ő nem törődik senkivel s vele sem törődik senki. A falu népe azt tartja róla, hogy ez így végeztetett ott fenn el felette, azért hívja Dárel-lát Isten bolondjának.

II.

Karikás Marci hej! de daliás ember volt valamikor. Most pedig egy meggörnyedt, összetört bolond. Áldott jó feleség- és két szép gyermekkel áldotta meg a jó Isten. De! — hozzáütött az ördög. Elcsavarta a fejét egy szép, de lelketlen asszonyi állat. Sok kellett annak se-lyemviganóra meg egyébre is. Ezzel még azonban nem érte be Marci szeretője, hanem szerette volna Marciék egész vagyonát megkaparítani. Reábeszélte Marci, hogy hites felesége vagyonát is testáltassa magára. Azután ők majd milyen boldogok lesznek, mert ő majd másként, jobban fogja ám szeretni, mint a hites feleség! Marci megtette, mert felesége mit sem tudott tőle megtagadni. Ez volt Marcinak első, észbeli hibbanása. Feleségét azután elüzte a háztól gyermekeivel együtt semmi nélkül. Az asszony szive ezt nem bírta ki, meghasadott bele. Marci most vigan élte világát mindaddig, míg szeretőjére nem testálódott az ő vagyonra is. A szerető azután kidobatta Marci a házból, s szemeláttára költöztette be az új, a fiatalabb szeretőt. Ez meg már a Marci esze nem bírta meg és belebolondult. Most piros rongyokkal és virágokkal ékesíti fel magát, hogy elüzött feleségének tetszését megnyerhesse s hogy reábeszélhesse a hozzávaló visszatérésre. Esküdjözik égre-földre, hogy senkit sem szeret kivüle. Mig Marci bolond, addig boldog is; de az a szerencsétlensége, hogy vannak néha világos pillanatai is. Ilyenkor borzasztóan szenved, felkél lelkében az önvád. Görnyedt sovány testét kiegyenesíti, mellét pedig iszonyuan verve ordítja: »Jaj! édes anyám minék is szült kend engem a világra!« Meglátszik, hogy könyei feldagasztyák szemhéjait, de sirni nem bir, mert égő lelke megsemmisíti könyeit még mielőtt megszülettek volna, mint a sivatag felhőjének esőcseppét a klimatikus forrás. Senki sem sajnálkozik rajta. A falu népe részvét lenüi, válvetve veti oda: »A maga bolondja!«

III.

Bodó Péternél a világon senki sem szerette jobban a feleségét, élt-halt érte. Szerethette is, mert nagyon szép volt az asszony. Meg azután olyan fiatalon kerültek össze, hogy az asszonynak korengedély kellett, Bodó Péter számára pedig alig bírta a nótárius ur kiinstálni a kivételes nőszülési engedélyt. Jött a sorozás, s Péter bentmaradt katonának; lett erre szomorúság. Péter a

berukkolásig talán milliószor is elmondta feleségének, hogy mennyire szereti és kérte, hogy ne feledkezzék ám meg róla, gondoljon rá sokszor míg ő oda lesz. Az asszony ilyenkor mindig sirva borult Péter nyakába, s szemrehányólag mondotta neki, hogy tehet fel róla olyat. Hiszen esküdt felesége, kit az Isten is megverne, ha hitese párjáról megfeledkezne. És mikor elvitték Pétert katonának, hát nem is siratta úgy még az édes anyja sem, mint a felesége, akár a nótabeli »Piros Panna.« Szegény Péter! pedig ő is »Kerekes András« sorsára jutott. Mikor meghozta neki a hírt a levél, ép a vártasobában tartózkodott. Kirohant onnét, s fájdalomában geveherauszt kiáltván, elkezdett toronyirányában hazafelé szaladni. Végre kimerült és összerogyott a mezőn, hol bajtársai akadtak rá keresés közben, s visszavitték a kaszárnyába. Ezen időtől azonban többé emberfia nem vehette szavát. Hazá kellett bocsátani. A forma betartásával kijelentették előtte a világ csúfjára, hogy most már szabad. Azóta árnyként suhan el a faluban a falak alatt. Bebetekint az ablak mélyedésekbe, nincs-e odatéve számára egy darab kenyérke, mert amugy világért sem venné el senkitől... nem akar embert látni soha. Pétert már szánja a falu népe; látására sóhajt eresztve mondja: »Szegény! a más bolondja.« Jaj is a más bolondjának!

IV.

Erzsók asszony valamikor a falu leggazdagabb asszonya volt. Most? Még annyija sincs, hova a fejét lehajtaná. Pedig szorgalmas volt világlétében. Sokat dolgozott, de mindig másokért. Nem volt a faluban ágrólszakadt nyomorék, beteg, szűkölködő, érdemes vagy érdemtelen, ki tőle segítséget, vagy vigasztalást nem nyert volna. Boldog volt, ha valakivel jót tehetett. Jólelkű férjének is kedvetellett életépárja tetteiben, mert gyermekök ugysem lévén, gyönyörűségüket lették a jótettekben. A férj halála után azonban az ügyes gazdaságvezető elveszett, Erzsóka asszony jószágával mindenki visszaléte. Eladogatta lassanként mindenét, még csak a háza maradt meg. Ezt is odaadta egyik rokonának — minden kikötés nélkül — remélve, hogy majd eltartja holtig érte. De bizony a rokon nem sokára kitétte szegénynek a szűrét, mire azután megháborodott elméjében, de a lelke jó-sága ép úgy megmaradt mint azelőtt. A szeretetet az örület sem bírta benne összetörni, ezóta hiszen hogy az észnek kevéske lehet a szívhez. Nem hiszi még most sem el, hogy kitétte rokona a házból, csak azt, hogy még most sok othon a gyermek nem férnek el benne. El-elnézem most is miként lesi télidején a vízfordó gyermekeket. Ha valamelyik leteszi kannáját, hogy dermedt kezét melengesse, rögtön ott terem, leoldja nyakáról rongyos kendőjét, leborítja vele a gyermek kezét, s rajtatartja a magáét nemtörődve azzal, ha az övé lefagy is. Ezért aztán mi a jutalma? Az hogy a falubeliek kinevetik, s gunyosan mondják: »A világ bolondja« kár pedig, hogy Erzsók néni nem lehet már sokáig világbolondja.

Burányi Ferenc.

Lapunk vezére Latinovits Pál orsz. képviselő e hó 8-án a németországi Nauheim-fürdőbe (és nem mint tévesen közöltük, Balatonfüredre) utazott 3 heti tartózkodásra. Vele utazott leánya, Margit kisasszony is.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Huzjak Lukács bajai állami tanítóképzőintézet tanárt hasonló minőségben a máramarosszigeti állami tanítóképző intézethez helyezte át.

Kitüntetett községi jegyző. Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésén, Béreg község érdemes, fiatal, jegyzőjét, Drégely Antalt, szép kitüntetésben részesítette. Jóváhagyta a községi képviselőtestület ama határozatát, a melynek értelmében közszereketben álló jegyzőjének fáradhatlan ügybuzgalma és a község érdekében kifejtett munkásságáért elismerésképp, 400 korona jutalmat szavazott meg.

Orvoskongresszus Ujvidéken. A bács-megyeyi orvosszövetség nagyszabású orvoskongresszust rendez e hó 27-én Ujvidéken, amelynek sikere érdekében dr. Deák Imre kerületi orvos és dr. Demetrovits Vladimir polgármester a város nevében nagy előkészületeket tesznek.

Leiningen Károly gr. szobra. Leiningen-Westerburg Károly gróf tábornoknak Törökbecsén szobrot állítanak, amelyet Radnai Béla szobrász tanár mintázott s most bronzba öntik. A szobrot még ez évben leleplezik.

Választások. A monostorszegi községi élet reorganizációját jelenti augusztus 12-ike. Ugyanis ezen a napon kapott a község új orvost, új bírót, segédjegyzőt és egy esküdtet. Még a végrehajtói állást is betöltötték volna, ha a végrehajtói fizetés felemelése tárgyában hozott határozat ne késleltette volna a dolgot. Az orvosi állásra — két pályázó közül — dr. Weisz Adolf bácsgyulafalvai közs. orvos; bírót Burghart Miklós, segédjegyzővé Kostyák János, esküdtté pedig Schmidt Sebestyén választották meg.

Slöjd tanfolyam Magyarokánizsán. Magyarokánizsa város hozzájárulása folytán a helybeli tanítók részére Slöjd tanfolyamot rendeztek a melynek vezetője Fenyvessy Jenő szegedi ipariskolai tanító és régebbi slöjd vezető, aki nagy szakértelemmel vezeti a népe munkás tanítói szerepét. Augusztus 13-án Guttenberg Pál a kézimunkára nevelő orsz. egyesület igazgatója és dr. Galy Kálmán földm. miniszterium titkára, mint miniszteri biztos tették magas látogatásukat. A városi polgármester élén a városi képviselők és több vendég kíséretében megjelentek a tanfolyam termébe és megsejmeltek a 2 heli munka eredményét egy rögtönzött kiállítás keretében. A kiküldött miniszteri biztos úgy mint Guttenberg Pál teljes megelégedésüket nyilvánították. Fenyvessy Jenő tanfolyam vezetőknak hálaüzenetét nyilvánították. Guttenberg Pál igen tudományos előadást is tartott a Slöjd történetéből.

A kulai posztógyárnak 10 éven át való adómentességét engedélyezték a vármegye.

Sorozás Zomborban. A sorozó bizottság a Zombor szab. kir. város sorozó járásban Zombor ujonccsillási székhelyvel 3 nap alatt és pedig aug. 24-étől aug. 26-ig fogja végezni. 1910. évi aug. hó 24-én, az első korosztálybeliek, vagyis az 1889. évi születésűek. 1910. évi aug. hó 25-én, a második korosztálybeliek, vagyis az 1888. évi születésűek. 1910. évi aug. hó 26-án, a harmadik korosztálybeliek, vagyis az 1887. évi születésűek és a vidéki hadkötelesek.

Halálozás. Madzinyi Géza okl. gyógyszerész és m. kir. postamester folyó évi aug. 11-én életének 51-ik évében Jánoshalmán elhunyt. Temetése e hó 12-én d. u. 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

A Bácsstopolyai takarékpénztár közgyűlése. A Bácsstopolyai takarékpénztár a Krel Bernát vezérigazgató elhunytával megüresedett vezérigazgatói állás betöltése végett vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, melynek eredménye az lett, hogy a megjelent részvényesek egyhangulag dr. Fárnek Dezsőt, a topolyai gróf Zichy uradalom meghatalmazottját, vármegyénk tb. főügyészét választották meg. A felügyelőbizottságba beválasztották Csapó Gyulát a Budapesten székelő magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja m. r. t. h. főkönyvelőjét. A nyugdíjszabályzat 8. §-át a cég vezérigazgatóra való tekintettel némileg módosították. A közgyűlést követő igazgatói ülésen az igazgatóság elnökké Cs. Manheim Ármint az intézet ügyészét választották meg, míg Székely Ignácot az intézet eddigi cégvezető főkönyvelőjét helyettes v. igazgatónak, Ronai Sándort pedig az intézet eddigi cégvezető könyvelőjét főkönyvelővé nevezte ki az igazgatóság.

Az újpesti Rákóczi-zászló felszentelésének az ünnepélyen folyó hó 14-én Vértesi Károly író, lapunk kitűnő munkatársa képviselte az 1848/49-es Honvédegyetek Országos Egyesületét és a zombori Rákóczi-szobor bizottságot s a szegkek beverésekor a zászlótartóba, a következő beszédeket mondotta:

I. Az Országos Honvédegyesület képviselőjében: II. Rákóczi Ferenc, az önzellenül önfeláldozó nemzeti nagy szabadsághős és a nagy idők tanui, a 48/49-es dicső honvédek, egy szent harcot harcoltak, mikor a szabadságért küzdött, példaadólag cselekedtek. Rákóczi nevét mindig hordjuk az ajkunkon, képét a szemünkben, ő maga jószágát a legjobb emlékezetünkben.

Az 1848/49-es Honvédegyesület Országos Egyesületének képviselőjében illeszttem a szegket a zászlótartóba, Balogh Sándor dr. egyesületi elnök és annak megbízásából. — A zászlóval jótékonyan előre, sok jó cselekvésre!

II. A Rákóczi-szoborbizottság képviselőjében: A dicső és nagy Rákóczi kibontott lobogójának jelképe ez a most felszentelt zászló; kövessük azt lelkesedéssel, hazafias érzéssel, mert diadalra visz. Ugy legyen!

A zombori Rákóczi-szoborbizottság képviselőjében üttöm a szegket a zászló nyelvébe.

Szobor és zászló! Ezzel tiszteljük meg legjobban a legjobbainkat. Ércben, kőben, képen és névben, mindenkor és minden hazafias és jótékonyági tettben, legyen áldott II. Rákóczi Ferenc emléke!

Mulatságok. A titeli fiatalok f. hó 13-án az Anker szálloda termeiben jól sikerült táncal egybekötött hangversenyt rendezett. A 100 korona tiszta jövedelmet jótékony célra fordították.

A titeli önkéntes tűzoltó egyesület f. hó 14-én a régi sörház helyiségében hangverseny kabaré és táncal egybekötött jól sikerült nép-ünnepélyt rendezett.

Lovagiatlan férfi. Rajkov Gyura, csurogi földműves, folyó hó 14-én valamilyen pletyka miatt a nyílt utcán megtámadta Bózsina Anka, csurogi leányt és alaposan helyben hagyta. A leány a sérülésektől megbetegedett. A lovagiatlan férfit feljelentették.

Gyilkosság. Folyó hó 10-én d. e. 11 órakor Milánov Lázár alsókaboli lakos Petrovics Todor ottani birtokost orozva megtámadta és forgópisztolyal hátulról lelőtte. A támadás bosszu műve és azért történt, hogy nevezett a tettest az nap házából hatóságilag kilakoltatta, miután a házat előzőleg bírói árverésen megvette és abból tettes kimenni nem akart. Petrovics állapota életveszélyes.

Tűzvizsgálat Hercegszántón. A Hercegszántón legutóbb leégett 4 háznál a tűz keletkezésének megvizsgálása alkalmából kiderült, hogy a régi nádfedéllel bíró munkásházak egyikek udvarán 10—11 éves fiúcskák »disznópörköldöst« játszottak gyufával, volt a fiúk között egy oly gyengeelméjű, természetesen gyufával szalmát gyújtottak. Az udvaron a szél által szétszórt s a forró napsugarakon száraz és nád-törmellek tüzet fogott, mely csakhamar a nád-kerítést s ennek folytatásaként a nádás fedelű házat nyomban lángba borította, az egymáshoz igen közel álló 4 lakóház egymástól gyuladt meg addig, míg a lakosság össze nem futott s a még nem égő nádfedélnek locsolásával a tüzet megfékeztek a továbbterjedésben. Helyes volna, ha egyáltalában már nádfedeles ház építése nem engedtetnék meg. Ma már a nád is háromszorta drágább mint máskor volt. Azonkívül az udvarokon száraz, könnyen gyúlékony szalma és nád-törmellek tartása volna eltiltandó. Az ilyen törmelleket a szél az egész udvarban széthordja s állandóan gyulladással veszélyezteti a környezetet. Ennek tartását kamrákban vagy padlásokon kellene megengedni. Az iskolás gyermekeket ki kellene oktatni, hogy sohase játszanak gyufával, s őket a gyufával való játék veszélyeire kitanítani. Mind-ezen okok közre játszanak arra, hogy nálunk a tűzveszély fenyeget.

Veszett kutya Béregben. Radicsev Gyukáné béregi lakosnőt a múlt hét egyik estjén egy idegen kutya az utcán esti 9 óra tájban megtámadta és hasát megharapta; a sérülést a bpesti Pasteur intézetbe vitték gyógykezelés végett, miután a kóbor kutya valószínűleg veszett volt.

Bucus Hercegszántón. Mint minden esztendőben úgy az idén is szomorú véget ért a hercegszántói bucsu. — A virtuskodás megkívánta áldozatát. Nagy Jósikát a híres verekedőt utolérte végzete, mert többekkel összeszóllalkozott az egyik korcsmában s eddig még ki nem nyomozott egyén halálos kézzelrússal megölte.

Lopás. Begecski Szevén, nádáljai lakos múlt kedden mezei munkára menvén, nyitva felejtette lakása ajtaját. Kovács Száváné szül. Gyukits Abileva, napszámosnó megragadván a kinalkozó alkalmat, a lakásba ment és 90 korona készpénzt és egyéb apróságot ellopott. A tolvaj asszony ellen megindították az eljárást.

A topolyai biccsa Dávodon. István István 17 éves dávodai földműveslegény karácsony óta haragban volt Aladics Pál hasonló koru társával azért, mivel István nem engedte meg, hogy Aladics egyik barátját megverje. Ezért Aladics bosszút forralt s várta az alkalmat, hogy magát rajta megbosszulhassa. Az alkalom nem is késett sokáig. Legutóbb Aladics egy korcsmában találkozott Dávodon István Istvánnal s elküldte hozzá Zilinszki József és Farkas József barátjait, vonják kérdőre Istvánt, miért haragszik Aladicsra. Az üzenet azzal jött vissza, hogy ő nem haragszik Aladicsra. Ekkor Istvánhoz fordult Aladics s hosszú hegyben végződő, hosszú pengéjű, ugynevezett topolyai vásári bicskát kihuzta zsebéből. István látva a bicskát, elakarta venni Aladicstól s közben saját ujjait dulakodás alkalmával összevagdosta. Majd a szomszéd szobába ment, hogy a vértől megmosakodjék. Mire ismét a közös ivószobába visszatért, már várta őt Aladics egy másik társától kapott bicskával s először szíve tájékán szurta meg, majd mikor István megfordult, hátul a lapockáján kétszer szurta meg őt Aladics, viszont István az előtte levő asztalon álló egyik sörös üveget kapta fel s azzal Aladicsot fejbe vágta. Az életveszélyesen sérült István kihallgatása végett Romátka Jenő bajai járásbírói vizsgálóbíró másnap kiszállott s így az ügy most a bíróság előtt áll. A tettes tettét nem is tagadta, hanem azonnal bevallotta.

Szerkesztői üzenetek.

F. M. I., Zsabya. Szives kérdésre a jövő számban adjuk meg a feleletet.

NYILT-TÉR.

Kedvező alkalom : önállósításra. :

Agilis, ügyes, intelligens fiatal emberek nagyobb vidéki városokban egy világcég képviselőjét nyerhetik. :

Szükséges tőke 2-3000 K, évi jövedelem szorgalom szerint 6-8000 K.

Ajánlatok »Szorgalom 38« jelige alatt

Mosse Rudolf hirdetőjébe,
Budapest, V., Nádor-utca 11. sz.

küldendők.

A bácsalmási járás főszolgabirójától.

394. szám/kg. 1910.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásának székhelyén, Bácsalmás községben lemondás folytán üresedésben levő

III. körorvosi állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni akaró orvostudorokat, hogy az 1908:XXXVIII. t.-c. 7. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi szeptember hó 1-ig** adják be.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Kézpénzfizetés évi 1400 korona.

2. Az 1908:XXXVIII. t.-c. rendelkezései értelmében megállapítandó lakbér, rendelési, látogatási és műtétidíjak, valamint távollásdíj.

3. A szőlőbéli, illetőleg külterületi vagyontalan betegek látogatásáért a községi szabályrendelet értelmében vagy a községi közpénztárból fizetendő 200 korona fuvarátalány, vagy a község által kiszolgáltatandó fuvar természetben.

Az állással járó hatáskört a jelenleg jóváhagyás alatt álló községi szabályrendelet intézkedései körvonalazzák.

A választás határnapjának kitűzése iránt utólag fogok intézkedni.

Bácsalmás, 1910. évi augusztus hó 1-én.

Koller

2-2

főszolgabíró.

Komlótermés eladás

A m. kir. földmivelésügyi minister urnak folyó évi július hó 26-án kelt 41381. számú engedélye alapján a hódási állami komlótelepen az idei termés zölden (lábon) nyilvános árverés útján **folyó hó 22-én délelőtt 9 órakor** fog a legtöbbet ígérőknek a következő feltételek mellett eladni.

1. Az árverezők 500-500 korona bánatpénzt tartoznak alulírott kezeihez az árverést megelőzőleg leteni.

2. A termés árverési alapára a külföldi és hazai főpiacokról beszerzendő napi árfolyam szerint fog megállapítani.

3. A termés szabályszerű leszedéséről a vevőknek kell gondoskodnia és alkalmas tartályban a telepszinben levő mérleghez szállítani, ahol a lemérés eszközöltetik.

4. A mérlegelésről jegyzék vezetettik s minden nap ezen közösen aláírt jegyzékben feltüntetett mennyiség ára kifizetendő.

5. A bánatpénz csak a komló átvétele és árának teljes kifizetése után fizetetik vissza.

6. Vevő a munkásai által okozott mindennemű kárért anyagilag felelős és az esetleges károk megtérítéséig a bánatpénz visszatartatik.

Hódás, 1910. évi augusztus hó 6-án.

Wissinger Richárd

a hódási állami komlótelep felügyelője.

2-2

Őrszállás község előljárósága.

Ad 935/1910. szám.

Pályázati hirdetmény.

Őrszállás községben **gyalogrendőri állásra.**

Fizetés havi utólagos részletekben folyósítandó évi 600 korona készpénz és természetbeni ruházat.

Pályázók igazolni tartóznak, hogy katonai kötelezettségüknek miként feleltek meg, valamint azt, hogy a községi rendőrzvezetői teendőket szükség esetén helyettesi minőségben ellátni képesek.

Kiszolgált csendőrök vagy katonai és honvédségi altisztek előnyben részesülnek. Németnyelv tudása megkívánatik.

Pályázatok **augusztus 31-ig** alulírott előljáróságnál nyújtandók be.

Őrszállás, 1910. augusztus 5.

2-2

Az előljáróság.

Reáljogu gyógyszertár

egy bácskai kisebb városban 5-4

eladó.

Bővebbet a „Bácsmege“ kiadó-hivatalában (Budapest, Teréz-körut 2.)

4240/kg. 1910.

Pályázati hirdetmény.

Militics községben rendszeresített önálló

községi állatorvosi állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása előleges részletekben felvehető évi 1600 korona készpénzfizetés és a szabályrendeletileg megállapított husvizsgálati díjakból, valamint a községgel egyezségileg megállapítandó látogatási díjakból áll.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket f. évi **szeptember hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Hódás, 1910. augusztus 7.

2-1

Szemző Károly,
főszolgabíró.

Dernye községétől.

674. szám./kg. 910.

Árverési hirdetmény.

Dernye község előljárósága közhírré teszi, hogy a község határában Hódás, Bácsujfalu, Bácsordas, Bács és Kalocsai Érsekuraldom között fekvő 4016 kataszt. holdnyi területen gyakorlandó vadászati jogot az 1883. évi XX. t. c. §. alapján **Dernye község tanácstermében 1910. évi augusztus hó 30-án** délelőtt 8 órakor megtartandó nyilvános árverésen 1910. évi augusztus hó 1-től 1916. évi július hó 31-ikéig terjedő 6 évi időtartamra haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár 300 korona. Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órákon megtekinthetők.

Dernye, 1910. augusztus 13.

Nagy Aladár, (Olvashatlan aláírás)
h. jegyző. bíró. 2-1

Hirdetmény.

A »Temerini Tej és egyéb gazdasági termékeket értékesítő Szövetkezet« összes ingó és ingatlan vagyonát, felszámolás miatt, a legtöbbet ígérőknek, szabadkézből eladja. Az érdeklődők szó vagy írásbeli megkeresésére, bővebb felvilágosítást Bódy Géza szöv. elnök ad. Ajánlatok **szeptember hó 10-ikéig** fogadtatnak el.

Temerin, 1910. aug. 12.

2-1

Az igazgatóság.

4507/910. kg. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Ada község előljárósága közhírré teszi, hogy a község hivatalos helyiségei fűtésére szükséglenő mintegy 100 erdei öl (bükk és gyertyán vegyesen) hasábfá szállításának árlejtés utáni biztosítása folyó évi **augusztus hó 29-én** délután 2 órakor a gazdasági bíró hivatalos helyiségében lesz megtartva.

Árlejtési feltételek ugyanott megtudhatók.

Ada, 1910. augusztus 8.

2-1

Előljáróság.

Bácskeresztur községe.

1334/1910. kg. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bácskeresztur községben lemondás folytán üresedésbe jött

gyalogrendőri állásra

pályázatot hirdetünk.

Az állást elnyerni óhajtokat felhívjuk, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket, melyben igazolandó, hogy a községben divó ruthén, vagy más szláv nyelvet bírják — községi előljáróságnál **1910. évi augusztus hó 31-ig** nyujtsák be.

Javadalmazás: Havi utólagos részletekben fizetendő évi 600 korona, ruházat és felszerelés.

Bácskeresztúron, 1910. augusztus hó 10-én.

2-1

Előljárók.

Ementali sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült

4½ klgr. 9 korona

— franco küldéssel. —

Márián Györgynél

Gádor (Bácsmegeye). 6-4

Birtokeladás Baranyában!

1.) A birtok fekszik Pécsről 1 órányira kocsin, legközelebbi vasútállomás 15 perc, területe 233 magyar hold (1200 □ öllel) egy tagban, elsőrendű humus talaj, teljesen síkfekvésű, vételára 230000 korona, azaz kettőszázharmincezer korona a rajta lévő gazdasági épületekkel együtt, fizetési feltételek a legkedvezőbbek: a vételár 1/3, azaz egyharmad részének lefizetése után 5½ százalékos jelzálog kölcsön, a birtok teljesen tehermentes és rögtön átvehető, több vevő esetén tetszészerinti részekre felosztható. A birtokot részben öreg nyírfák szegélyezik, melyek szintén tekintélyes értéket képviselnek.

2.) Ezen birtok fekszik Pécsről ¾ órányira kocsin, egy nagyközségben, melynek semmi pótdója nincsen, de van 600 hold köztulajdoni képező szántóföldje, melynek jövedelméből ezen birtok is részesül, legközelebbi vasútállomás 10 perc, területe 136 magyar hold, mely több kisebb nagyobb darabból áll, elsőrendű humus talaj, teljesen síkfekvésű, szép urilakkal és gazdasági épületekkel 23 hold belsőségen, melynek értéke egymaga 60—70000 korona és mely belsőségen előnyösen állítható fel úgy gőzmalom mint téglavető, mert a talaj ez utóbbinak igen alkalmas és a közelben sem gőzmalom sem téglavető nincs, az egész 136 hold vételára 160000 korona, fizetési feltételek ugyanazok mint az előző birtoknál, a birtok ugyancsak tehermentes és szintén rögtön átvehető.

Mindkét birtok egymástól távolsága 1/2 óra és a birtokok talajának kitünő minőségét jellemzi az, hogy ez évben termett rajtuk 9-5 métermáza buza 1200 □ öles holdankint.

Mindkét birtokra vonatkozólag bővebb felvilágosítással szolgál **Papp János** okl. mérnök Pécsen, Inczedy Dénes-utca 3. szám, a ki a vevőkkel a megtekintés alkalomával a helyszínére is kimegy.

Közvetítők és ügynökök mindkét birtokra vonatkozólag kizárva!!!

3-1

Regőce község előljárósága.

1907. szám/kig. 1910.

Pályázati hirdetmény.

Regőce községben megüresedett 600 korona fizetés, felszereléssel és ruházattal ellátott

gyalogrendőri állásra

pályázatot hirdetünk.

Határidő 1910. **szeptember hó 30.**

Regőce, 1910. augusztus hó 11.

(Olvashatlan aláírás) **Höger János**
jegyző. 3-1 bíró.

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jóállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

FINOMMÁ TESZIK A NŐT

KAPHATÓK MINDENÜTT

Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-tár UJPESTEN.**

Leány-internátus Zentán.

ENDREINÉ-féle leányinternátus (nevelőintézet) Zentán nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, franciayelv
— kötelező tantárgyak. —

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogástalan ellátás. Korlátolt létszám. —

Internátusi évi díj 600 K.
Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

Boroshordók

új és használt állapotban **minden mennyiségben és nagyságban** olcsón **eladók.** 18-10

Schmidt János Bácsfeketehegy.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször es elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

4 billiárdasztal

(2 modern mahagoni) karambol, alig használt, új állap. 18-10
potban, **olcsón eladó.**

Schmidt János Bácsfeketehegy.

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és disztési műintézet

☀ BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM. ☀

Elvállalunk mindenféle **festészeti, mázolósi és kárpitozási** (tapeta) disztítő munkálatokat, a legmodernebb kivitelben, **kastélyok, villák és lakások** számára. — **Kávéházak és éttermek** disztítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros legnagyobb kávéházainak disztési munkálatait a mi cégünk végzi. — A **Nemzeti Szalon** és a **Szent-István-Társulat** termeit is mi disztítettük.

Mintákkal és költségeloirányzattal ingyen szolgálunk.

HIVATALOS

bélyegzőket pecsénymókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== Lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcso áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

A magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynökségének képvisellete:

Guba és Fazekas, Szabadka.

Ajánlja Kühne-féle »Campbell« altalajtömörítőit, »Atom« porszívó gépeit, »Millenium« fűkaszáló és aratógépeit, »Massey Harris« legkitünőbb szerkezetű amerikai kévekötő aratógépeit.

Szénagyűjtő gépeket egészen acélból, **amerikai tárcsás boronákat, benzinmotorokat** és Geyer-féle **nyersolaj-motorokat**, kedvező felételek mellett.

Állandó gépkiállítás!

Állandó gépkiállítás!

Ujvidéki városi artézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, köszvényt, ischiászt, görvélyt és mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

← Kérjünk prospektust. →